

IMPRESSIE WINDGESPREKKEN 2021

Gemeente Barneveld

2021-08-18

01 INTRODUCTIE

In de periode maart-juli zijn 119 windgesprekken gevoerd. Het doel van de gesprekken was tweeledig. Enerzijds zijn gesprekspartners geïnformeerd over de op handen zijnde Structuurvisie Wind en het samenhangende proces. Anderzijds hebben gesprekspartners aandachtspunten en adviezen benoemd. Deze aandachtspunten en adviezen vormen belangrijke input voor de structuurvisie. De voorliggende samenvatting geeft een beeld (impressie) van de gevoerde gesprekken.

01.01 Onderzoeksmethodiek

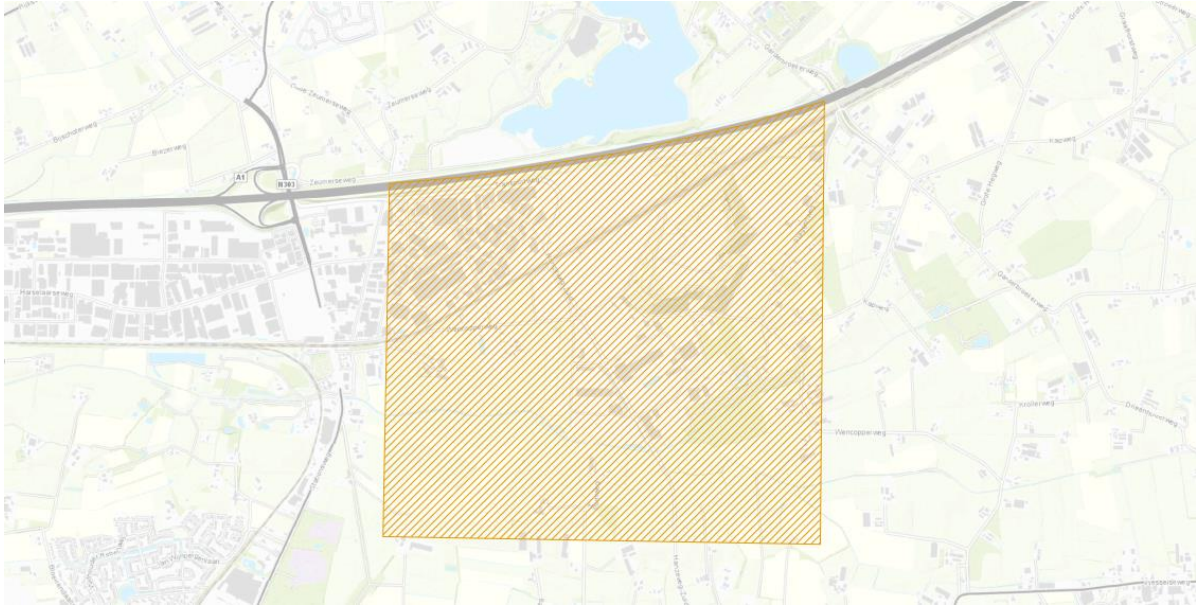
Deze impressie is tot stand gekomen middels een kwalitatieve analyse van de gevoerde gesprekken. Dit is gedaan door de veelal zorgen en adviezen van 50 gesprekken woordelijk te vertalen op “post-its”. De zorgen en adviezen van de overige 69 gesprekken zijn elk gescand op aanvullingen. Deze aanvullingen zijn vervolgens toegevoegd aan de “post-its”. Vervolgens zijn de post-its gesorteerd en gebundeld. Daaruit volgde de deze notitie opgenomen onderwerpen.

Daarbij is onderscheid gemaakt tussen onderwerpen/aandachtspunten die overwegend veel mensen delen, een redelijk grote groep deelde of enkele gesprekspartners deelden. Een nadere precisering van de exacte hoeveelheden mensen die een onderwerp aansneden biedt, gezien het doel van deze impressie, beperkt meerwaarde. Mede omdat onbekend is of de 119 gesprekspartners representatief zijn voor alle inwoners, ondernemers en omwonenden is deze kwantificering niet gegeven. Individuele opmerkingen zijn niet opgenomen. Zo komt in deze samenvatting bijvoorbeeld niet terug dat één van de gesprekspartners zich zorgen maakte over neerdwarrelend slijpstof van de magneet in de turbine.

Hoewel zo zorgvuldig mogelijk opgesteld liggen aan zowel de gespreksverslagen als de voorliggende impressie interpretaties van stellers ten grondslag. Mede om hetgeen aangegeven in de windgesprekken zo correct mogelijk te interpreteren zijn de gespreksverslagen na de windgesprekken ter validatie aan gesprekspartners gestuurd. Dit heeft bij een groot aantal gespreksverslagen geleid tot verscherpingen van stellingen of andere aanvullingen.

01.02 Uitnodigingen

In het totaal zijn circa 750 adressen in en direct rond het zoekgebied “Harselaar – Oost” aangeschreven met een uitnodiging voor het windgesprek. Op de gemeentelijke pagina in de Barneveldse Krant heeft eveneens een oproep gestaan. Aanvullend daaraan heeft gemeente Barneveld enkele malen een oproep via social media gedaan. Onderstaand is een globale weergave van het zoekgebied opgenomen.

Afbeelding 1: Zoekgebied 5 Windenergie

01.03 Algemene indruk

Overwegend veel gesprekspartners geven duidelijk aan tegen de realisatie van windturbines te zijn. Gesprekspartners toonden vaak veel flexibiliteit om na het delen van standpunten verder te praten over achterliggende redenen en belangen. In veel van de gesprekken zijn, op vaak prettige wijze, discussies gevoerd over de nut & noodzaak van windturbines.

De gesprekken bieden veel ruimte voor persoonlijk contact. Hoewel dit door veel gesprekspartners wordt gewaardeerd is veelvuldig de wens geuit om in het vervolgproces inspraakavonden te organiseren waar grotere groepen bewoners met elkaar van gedachten kunnen wisselen.

02 ONDERWERPEN

02.01 Alternatieven

Overwegend veel gesprekspartners dringen aan op een verder onderzoek van alternatieve vormen van duurzame energieopwekking. Zon op daken (Harselaar), al dan niet in combinatie met het opslaan van energie, wordt daarin veel genoemd. Kleinere windturbines, geothermie, kernenergie of mestvergisting zijn enkele keren genoemd. Gezien de vaak besproken complexiteit van alternatieven wordt de gemeente ook gevraagd zelf alternatieven voor te stellen.

Overwegend veel gesprekspartners zijn er over eens dat energiebesparing het beste alternatief vormt. Maar door een verdere elektrificatie van de toekomst wordt dit niet altijd als reëel beschouwd. Overigens geeft een redelijk grote groep van de gesprekspartners aan zelf zonnepanelen te hebben en daarmee redelijk tot geheel zelfvoorzienend te zijn.

Onder meer vanwege geluidsoverlast, het effect op landschap en gezondheidsgevolgen spreekt een overwegend grote groep de voorkeur uit om turbines elders te plaatsen. De genoemde alternatieven zijn het weidse polderlandschap elders in Nederland of op zee.

02.02 Landschap

Overwegend veel gesprekspartners hebben de zorg dat windturbines het landschap grote schade aandoen. Barneveld kent van oudsher een relatief kleinschalig en traditioneel agrarisch landschap. De komst van windturbines zal dit landschap ingrijpend veranderen en heeft op lokaal en regionaal niveau effect. Door enkele is geadviseerd dit aan de voorkant goed te onderzoeken.

Een redelijk grote groep heeft meegedacht over een eventuele plaatsing in gebied 5. Belangrijk te vermelden dat veel van deze mensen geen voorstander zijn, maar desondanks met voorstellen zijn gekomen. Daarin wordt de voorkeur uitgesproken voor een locatie nabij de driehoek, Bosch Beton, Hanzeweg of stortlocatie Vink. Plaatsing direct rondom de Esvelderbeek of achter het Schaffelaarse Bos wordt door velen afgeraden.

02.03 Opbrengst

Een aantal mensen geeft aan dat Barneveld niet geschikt is voor windenergie omdat het een zogenaamd *windluw* gebied is. Daarmee zou windenergie in Barneveld lastig rendabel te ontwikkelen zijn en zou met eenzelfde molen elders in het land meer energie opgewekt kunnen worden.

02.04 Gedeelde lusten

In de gesprekken is vaak gevraagd naar de eventuele bereidheid van gesprekspartners om deel te nemen in het eigendom van een eventueel toekomstige windturbines. Deze vraag is voor veel gesprekspartners lastig omdat zij tegen de komst van windturbines zijn.

Van de gesprekspartners die deze vraag beantwoord hebben geeft een overwegend grote groep aan dat de opbrengsten van de turbine terug moeten vloeien naar de lokale samenleving. Dit kan door bewoners of ondernemers eigendom te laten verkrijgen, maar enkele gesprekspartners vragen ook de gemeente hierin actief deel te nemen. Een overwegend grote groep zou een zo breed mogelijk eigendom (niet slechts enkele bedrijven) waarderen. Enkele gesprekspartners vragen dan wel aandacht voor mensen met beperkte financiële middelen.

Daarnaast verwacht een aantal mensen een ruime compensatie te krijgen in ruil voor de overlast, het verminderde woongenot en waardevermindering van de woning of het bedrijf (zie verder).

Door een aantal mensen wordt de suggestie gedaan dat in compensatie- en eigendomsregeling een cirkel rondom de uiteindelijke molen(s) wordt getrokken. Mensen binnen deze cirkel, dus die het meeste overlast hebben, zouden een andere compensatie of eigendomsvoorstel moeten krijgen, dan mensen buiten de cirkel. Een straal van 2 km als afstand van deze cirkel wordt door een enkele gesprekspartners benoemd.

02.05 Proces en communicatie

Overwegend veel gesprekspartners geven aan dat de gemeente vaker (en beter) moet communiceren. Het windgesprek wordt daarin als eerste stap gezien welke door overwegend veel gesprekspartners opgevolgd zou moeten worden met groepsbijeenkomst voor buurt en omgeving. Hoewel enkele gesprekspartners de gekozen contactvorm middels telefonie of videobellen als uitdagend ervaart, spreekt een redelijk grote groep zich positief uit over de persoonlijke kant daarvan. Het gesprek tussen gemeente en gesprekspartner zou de komende tijd moeten worden voortgezet.

Overwegend veel gesprekspartners vragen om een eerlijk, transparant en open proces met ruimte voor inspraak. Daarin vragen overwegend veel gesprekspartners ook hoe dit proces er ongeveer zal uitzien, op welke momenten welke besluiten genomen worden en hoe hier eventueel tegen geprocedeerd kan worden. Enkele gesprekspartners vragen om vooraf na te denken over de rol van bewoners in dit proces. De vraag daarbij is of alle bewoners gelijk zijn of dat de mate van inspraak (en mogelijke compensatie) afhankelijk is van de afstand van de woning tot de windturbine. Gesprekspartners geven aan om de afstand leidend te laten zijn.

Door een redelijk grote groep wordt geadviseerd problemen of nadelige effecten bij gesprekspartners niet te bagatelliseren. Klachten, groot en klein, dienen serieus genomen te worden.

Door een redelijk grote groep wordt eveneens aangegeven dat het lastig is te reageren op de huidige planvorming. Gezien de vele onduidelijkheden (locatie en bouwhoogte van windturbines) vinden enkele gesprekspartners dat de gemeente te vroeg het windgesprek met de omgeving aangaat. Tegelijkertijd begrijpen deze gesprekspartners dat in deze fase van planvorming nog keuzes gemaakt

kunnen worden. Daarnaast wordt door enkele gesprekspartners aangegeven dat bewoners het lastig vinden de mogelijke effecten op waarde te schatten. Gemeente Barneveld zou bewoners hierin wegwijs moeten bieden.

Tot slot spreekt een redelijk grote groep de voorkeur uit voor een onafhankelijk procesbegeleider in het proces met initiatiefnemer. Overwegend veel gesprekspartners geven daarbij aan dat de gemeente allereerst de belangen van bewoners (en ondernemers) moet vertegenwoordigen en daarmee niet de belangen van de initiatiefnemer.

02.06 Slagschaduw

Een overwegend grote groep gesprekspartners uit zorgen over slagschaduw. Zodra bekend wordt dat de overlast van slagschaduw op woningen beperkt is door een wettelijke regeling, nemen deze zorgen in de gesprekken gedeeltelijk af. Onder ondernemers is een wisselend beeld. Waar de ene ondernemer geen probleem verwacht of dit probleem eenvoudig met zonwering denkt op te lossen, verwacht een andere ondernemer niet meer aan de zorgplicht naar het personeel te kunnen voldoen.

02.07 Geluid, trillingen & gezondheid

De geluidsproductie van windturbines wordt door overwegend veel gesprekspartners als (zeer) zorgwekkend bestempeld. Het gaat daarbij om zowel het "normale" geluid als het laag frequente geluid. Door een redelijk grote groep wordt verwachte geluidsoverlast ook in context geplaatst met het al aanwezige geluid in het gebied (industrie en snelweg A1). Daarbij noemen enkele gesprekspartners voorbeelden van andere projecten in Nederland waarbij de geluidshinder zodanig groot bleek dat omwonenden zich genoodzaakt voelde te verhuizen. Een redelijk grote groep gesprekspartners uit de zorg dat de geluidsproductie leidt tot somatische en psychische gezondheidsklachten.

Daarnaast geeft een redelijk grote groep eveneens aan zich zorgen te maken over trillingshinder. In enkele van de gesprekken blijkt dat met de trillingshinder vaak laag frequent geluid wordt bedoeld.

02.08 Woonkwaliteit

Afgelopen jaren is de directe omgeving sterk veranderd. Een redelijk grote groep geeft daarbij aan dat met de verdere groei van het industrieterrein, de tunnel bij de Stationsweg en bijvoorbeeld het transferium het gebied afgelopen jaren al genoeg is gewijzigd. De woonkwaliteit zal met de plaatsing van windturbines onder te grote druk komen te staan. Enkele gesprekspartners vragen de woning van gesprekspartner dan maar uit te kopen.

Een redelijk grote groep geeft aan juist in en rond dit gebied te zijn gaan wonen voor de natuurlijke- en landschappelijke waarden. De komst van windmolens staat op gespannen voet met deze waarden.

02.09 Ondernemers

Veel ondernemers in het gebied wonen eveneens hier, bijvoorbeeld direct bij het bedrijf. Veel van deze gesprekken hebben overwegend betrekking op het verwachte gevolgen op het wonen, in mindere mate is gesproken over de effecten op bedrijfsvoeringen.

Bij de ondernemers waar dit wel ten sprake kwam valt op dat per ondernemer of bedrijfsvoering sterk verschillend wordt gereageerd op het planvoornemen. De gesproken ondernemers uiten daarbij zorgen over bijvoorbeeld externe veiligheid, effecten van slagschaduw op werkprocessen en gezondheid personeel. Waar de ene ondernemer verwacht dit te kunnen oplossen met zonwering geeft de andere ondernemer aan dat deze problematiek leidt tot gevaar van een succesvolle bedrijfsvoortzetting. Enkele ondernemers zien tot slot kansen om met behulp van windenergie het bedrijf en de bedrijfsprocessen te verduurzamen.

Enkele ondernemers maken zich zorgen over het effect van de windmolens op hun vee en paarden. Deze dieren raken volgens enkele gesprekspartners (mogelijk) van slag door met name slagschaduw.

02.10 Natuur en vogels

Een overwegend grote groep geeft aan zorgen te hebben over het effect van windturbines op natuur. Meer concreet gaat het vooral om sterfte onder vogels en vleermuizen (door botsingen met wieken). Daarbij worden een groot aantal soorten vogels genoemd die gebruik maken van het gebied.

02.11 Afstandsnormen buitenland

Door een redelijk grote groep gesprekspartners is gevraagd waarom in Duitsland, Denemarken of bijvoorbeeld Frankrijk andere normen worden gehanteerd dan in Nederland. Enkele gesprekspartners vrezen dat de gekozen normen in Nederland ruim zijn opgesteld zodat wind op land in veel gevallen mogelijk blijkt. Het door onderzoeksbureau Pondera in het MER genoemde afstandscriterium van 400 meter voelt bij een redelijk grote groep ook als te weinig afstand, zeker in relatie tot de steeds groter wordende windturbines. Gevraagd wordt aansluiting te zoeken bij strengere normen en daarmee de woon- en werkomgeving beter te beschermen.

02.12 Vertrouwen in overheid

Bij enkele van de gesprekspartners ontbreekt vertrouwen in het proces en in de gemeente als procesregisseur. Tijdens eerdere processen, bijvoorbeeld rondom de stationswegtunnel onder het spoor of het transferium, heeft de gemeente dit vertrouwen verspeeld. Maar ook de voorzittersrol van oud-burgemeester van Dijk bij het Gelders Energieakkoord is meerdere keren expliciet benoemd. Tot slot worden ook vraagtekens bij de onafhankelijkheid van het door de gemeente in de arm genomen onderzoeksbureau Pondera gezet. Als motivatie wordt gegeven dat dit bureau veelvuldig initiatiefnemers adviseert.

Daarmee heerst onder enkele gesprekspartners een gevoel dat het windgesprek puur en alleen voor de Bühne wordt georganiseerd en dat in het verleden al besloten is op welke plek en hoeveel windturbines worden gerealiseerd.

02.13 Ontwikkeling op waarde vastgoed

Een redelijk grote groep tot overwegend veel mensen heeft aangegeven te verwachten dat de realisatie van windenergie een negatief effect heeft op de waarde van hun vastgoed. Een redelijk grote groep spreekt daarin de verwachting uit dat dit effect wordt gecompenseerd door gemeente of initiatiefnemer.

BIJLAGEN

119 Gespreksverslagen¹

¹ Let op nummering. De gesprekken gevoerd met dhr. van Werven beginnen bij nummer 75. Nummer 75 is het gespreksverslag eerder bekend als MvW01. Vervolgens zijn de gesprekken van dhr. van Werven die voorheen genummerd waren als 31 en hoger opnieuw genummerd tot 76 en hoger. De huidige nummering is daarmee 45 hoger dan de eerdere. Dit is tevens per verslag specifiek aangeduid.